

5.5 The Curse on the House of Yerovam

Avia's Sickness (14:1-4)

<p>א בעת ההיא, חלה אביה בן-ירבעם.</p>	<p>1 At that time Abijah the son of Jeroboam fell sick.</p>
<p>ב ויאמר ירבעם לאשתו, קומי נא והשתגיית, ולא ידעו, כי-אתי (את) אשת ירבעם; והלכת שלי, הנה-שם אחיה הנביא--הוא-דבר עלי למלך, על-העם הזה.</p>	<p>2 And Jeroboam said to his wife: 'Arise, I pray thee, and disguise thyself, that thou be not known to be the wife of Jeroboam; and get thee to Shiloh; behold, there is Ahijah the prophet, who spoke concerning me that I should be king over this people.'</p>
<p>ג ולקחת בידך עשרה לחם ונקודים, ובקבוק דבש--ובאת אליו; הוא יגיד לך, מה-יהיה לנער.</p>	<p>3 And take with thee ten loaves, and biscuits, and a cruse of honey, and go to him; he will tell thee what shall become of the child.'</p>
<p>ד ותעש כן, אשת ירבעם, ותקם ותלך שלי, ותבא בית אחיה; ואחיהו לא-יכל לראות, כי קמו עיניו משיבו. {פ}</p>	<p>4 And Jeroboam's wife did so, and arose, and went to Shiloh, and came to the house of Ahijah. Now Ahijah could not see; for his eyes were set by reason of his age. {P}</p>

Why does he go to Achia?

1. Malbim 14:1

בעת ההיא עתה יספר איך נגזר עליו הגזר דין על ידי אחיה השילוני עצמו אשר משחו למלך, ואיך כבר הוחל העונש לבא בימיו במות בנו אשר היה נכבד מכל בית אביו :

Why does he tell her to disguise herself?

2. Malbim 14:2

ולא ידעו כי את אשת ירבעם כי חשש שיאמרו שהוא מאמין בנביאי ה' לא בנביאי העגלים, ואם בפני הנביא כמ"ש (פסוק ה') ויהי כבואה והיא מתנכרה, כי הנביא כשהיה צופה במחזה לדעת ענין פרטי לא השיג רק הענין הפרטי שרצה לדעתו כמו שהיה בשאלת האו"ת, ולכן אם לא ידע שהיא אשת ירבעם לא ידרוש רק לדעת אם יחי החולה בן האשה הנצבת לפניו, או יתפלל עליו, אבל אם ידע שהיא אשת ירבעם אז יכין עצמו לדעת ולהשקיף על כל עניני בית ירבעם שזה ענין נוגע להכלל, ופן יודיעו לו עליו נבואה לרעה והתירא מאד מזה מטעם שאמר

3. Abarbanel 14:2

וצוה אותה שתשתנה באופן שלא יכיר אותה אדם, לפי שהנביא אם היה מכיר אותה לא היה רוצה להנבא מפני השנאה אשר היה לו עם ירבעם על רוע מעשיו.

4. Ralbag 14:2

ולא ידעו כי את אשת ירבעם. אמר זה כי נתבאר לו שאחיהו שנאהו על שסר לבו מאחרי ה':

What is this about loss of sight?

5. Bereishis Rabba 65:10

מִכָּאן אָמְרוּ כָּל הַמַּעֲמִיד בֶּן רֶשַׁע אוֹ תַלְמִיד רֶשַׁע סוֹף שְׁעֵינָיו כְּהוֹת. תַּלְמִיד רֶשַׁע מֵאַחֵיהֶּוּ הַשִּׁילוּנִי (מַלְכִים א יד, ד): וְאַחֵיהֶוּ לֹא יָכַל לְרֹאוֹת כִּי קָמוּ עֵינָיו מִשִּׁיבוֹ, שְׁהַעֲמִיד אֶת יַרְבְּעָם תַּלְמִיד רֶשַׁע. בֶּן רֶשַׁע, מִיִּצְחָק, וַיְהִי כִי זָקַן יִצְחָק וַתִּכְהַן עֵינָיו.

The Prophecy Against the House of Yerovam (14:5-16)

<p>ה וַיְהִינָה אָמַר אֶל-אַחִיהֶוּ, הִנֵּה אִשְׁתְּ יַרְבְּעָם בָּאָה לְדַרְשׁ דְּבַר מַעֲמָד אֶל-בְּנָהּ כִּי-חָלָה הוּא--כְּזֹה וְכִזָּה, תִּדְבַר אֵלֶיהָ; וַיְהִי כַּבָּאָה, וְהִיא מִתְנַפְרָה.</p>	<p>5 Now the LORD had said unto Ahijah: 'Behold, the wife of Jeroboam cometh to inquire of thee concerning her son; for he is sick; thus and thus shalt thou say unto her; for it will be, when she cometh in, that she will feign herself to be another woman.'</p>
<p>ו וַיְהִי כִשְׁמַע אַחִיהֶוּ אֶת-קוֹל רַגְלֶיהָ, בָּאָה בַּפֶּתַח, וַיֹּאמֶר, בְּאִי אִשְׁתְּ יַרְבְּעָם; לָמָּה זֹה, אֶת מִתְנַפְרָה, וְאַנְכִי, שְׁלוּחַ אֶלֶיךָ קָשָׁה.</p>	<p>6 And it was so, when Ahijah heard the sound of her feet, as she came in at the door, that he said: 'Come in, thou wife of Jeroboam; why feignest thou thyself to be another? for I am sent to thee with heavy tidings.'</p>
<p>ז לְכִי אֲמַרִי לְיַרְבְּעָם, כֹּה-אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, יַעַן אֲשֶׁר הִרְמַתִּיךָ, מִתּוֹךְ הָעָם; וְאַתְּנִיד נָגִיד, עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל.</p>	<p>7 Go, tell Jeroboam: Thus saith the LORD, the God of Israel: Forasmuch as I exalted thee from among the people, and made thee prince over My people Israel,</p>
<p>ח וְאַקְרַע אֶת-הַמַּמְלָכָה מִבֵּית דָּוִד, וְאַתְּנֶנָּה לְךָ; וְלֹא-הִייתָ כְּעַבְדֵי דָוִד, אֲשֶׁר שָׁמַר מִצְוֹתַי וְאֲשֶׁר-הִלַּךְ אַחֲרַי בְּכָל-לִבּוֹ, לַעֲשׂוֹת, רַק הִנֵּשֶׁר בְּעֵינָי.</p>	<p>8 and rent the kingdom away from the house of David, and gave it thee; and yet thou hast not been as My servant David, who kept My commandments, and who followed Me with all his heart, to do that only which was right in Mine eyes;</p>
<p>ט וַתַּרַע לַעֲשׂוֹת, מִכָּל אֲשֶׁר-הָיוּ לְפָנֶיךָ; וַתִּלְךָ וַתַּעֲשֶׂה-לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים וּמִסְכּוֹת, לְהַכְעִיסֵנִי, וְאֶתִּי הִשְׁלַכְתָּ, אַחֲרַי גַּגְדִּי.</p>	<p>9 but hast done evil above all that were before thee, and hast gone and made thee other gods, and molten images, to provoke Me, and hast cast Me behind thy back;</p>
<p>י לָכֵן, הִנְנִי מְבִיא רָעָה אֶל-בֵּית יַרְבְּעָם, וְהִכְרַתִּי לְיַרְבְּעָם מִשְׁתֵּינִי בְּקִיר, עֶצוּר וְעֹזוּב בְּיִשְׂרָאֵל; וַיְבַעַרְתִּי אַחֲרַי בֵּית-יַרְבְּעָם, כַּאֲשֶׁר יַבְעֵר הַגִּלְגַּל עַד-תָּמוֹ.</p>	<p>10 therefore, behold, I will bring evil upon the house of Jeroboam, and will cut off from Jeroboam every man-child, and him that is shut up and him that is left at large in Israel, and will utterly sweep away the house of Jeroboam, as a man sweepeth away dung, till it be all gone.</p>
<p>יא הַמֵּת לְיַרְבְּעָם בְּעִיר, יֵאָכְלוּ הַכְּלָבִים, וְהַמֵּת בְּשָׂדֵה, יֵאָכְלוּ עוֹף הַשָּׁמַיִם: כִּי יְהוּה, דִּבֶּר.</p>	<p>11 Him that dieth of Jeroboam in the city shall the dogs eat; and him that dieth in the field shall the fowls of the air eat; for the LORD hath spoken it.</p>
<p>יב וְאַתָּה קוּמִי, לְכִי לְבֵיתֶךָ; בְּבָאָה רַגְלֶיךָ הָעִירָה, וּמֵת הַיֶּלֶד.</p>	<p>12 Arise thou therefore, get thee to thy house; and when thy feet enter into the city, the child shall die.</p>
<p>יג וְסָפְדוּ-לוֹ כָּל-יִשְׂרָאֵל, וְקָבְרוּ אֹתוֹ--כִּי-זֶה לְבָדוֹ, יָבֹא לְיַרְבְּעָם אֶל-קָבֶר: יַעַן נִמְצָא-בּוֹ דְּבַר טוֹב, אֶל-יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל--בְּבֵית יַרְבְּעָם.</p>	<p>13 And all Israel shall make lamentation for him, and bury him; for he only of Jeroboam shall come to the grave; because in him there is found some good thing toward the LORD, the God of Israel, in the house of Jeroboam.</p>
<p>יד וְהָקִים יְהוָה לוֹ מֶלֶךְ עַל-יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר יַכְרִית אֶת-בֵּית יַרְבְּעָם זֶה הַיּוֹם; וְמָה, גַּם-עַתָּה.</p>	<p>14 Moreover the LORD will raise Him up a king over Israel, who shall cut off the house of Jeroboam that day. But what is it even then?</p>
<p>טו וְהָכָה יְהוָה אֶת-יִשְׂרָאֵל, כַּאֲשֶׁר יִנוּד הַקֶּנֶה בַּמַּיִם, וְנִתְּשׂ אֶת-יִשְׂרָאֵל מֵעַל הָאֲדָמָה הַטּוֹבָה הַזֹּאת אֲשֶׁר נָתַן לְאֲבוֹתֵיהֶם, וְזָרַם מֵעֵבֶר לְנָהָר: יַעַן, אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת-אֲשֵׁרֵיהֶם--מִכְעִיסִים, אֶת-יְהוָה.</p>	<p>15 for the LORD will smite Israel, as a reed is shaken in the water; and He will root up Israel out of this good land, which He gave to their fathers, and will scatter them beyond the River; because they have made their Asherim, provoking the LORD.</p>

טז וַיִּתֵּן, אֶת-יִשְׂרָאֵל--בְּגִלְלַת חַטָּאוֹת יִרְבְּעָם,
אֲשֶׁר חָטָא, וְאֲשֶׁר הִחְטִיא, אֶת-יִשְׂרָאֵל.

16 And He will give Israel up because of the sins of Jeroboam, which he hath sinned, and wherewith he hath made Israel to sin.'

What does it mean that he won't have anyone to urinate on the wall?

6. Abarbanel 14:5

ולא יחשוב שיהיה זרעו כזרע שלמה, שעם היות שנקרע מלכותו הנה נשאר לו שבט אחד וג"כ נשאר לו הרבה מאוצרות שלמה אביו, כי הנה לא ישאר לירבעם לא די המלך יושב על כסאו, אבל אפילו משתי בקיר ועצור ועזוב לא ישאר בביתו. וחז"ל (עיין רד"ק) פירשו משתי בקיר על הכלב שהוא עושה השתנתו בקיר, כי לא ישאר ממנו אפילו כלב אחד. ואפשר לפרשו על האדם הזכר שהוא משתי בקיר, כי הנשים משתינות בארץ לא בקיר.

Why did Avia merit a burial?

7. Talmud Bavli, Moed Katan 28b

מאי דבר טוב ר' זירא ור' חנינא בר פפא חד אמר שביטל משמרתו ועלה לרגל וחד אמר שביטל פרדסאות שהושיב ירבעם אביו על הדרכים שלא יעלו ישראל לרגל

The Gemara asks: **What** was this **one** good **thing** that Abijah did? **Rabbi Zeira and Rabbi Hinnana bar Pappa** disagreed about this issue. **One said: He abandoned his guard post.** His father, Jeroboam, had assigned him to serve as one of the guards whose mission it was to prevent people from going up to Jerusalem on the pilgrimage Festivals. **And he** himself **went up** to Jerusalem **for the pilgrimage Festival.** **And one said: He removed the guards [pardesaof] that his father, Jeroboam, had placed along the roads so that** the people of Israel **would not go up** to Jerusalem **for the pilgrimage Festivals.**

8. Chida 14:13

יען נמצא בו דבר טוב. ראיתי בספר ישן נושן כ"י רמזי התורה פרשת וישב שכתב אביה בן ירבעם דכתיב ביה יען נמצא דבר טוב והשבטים ראו שירבעם עתיד לצאת מן יוסף כמש"ל ויעקב אע"ה ראה יותר שעתידי לצאת ממנו משיח בן יוסף והוא אביה בן ירבעם דכתיב ביה נמצא בו דבר טוב וזהו דכתיב ואביו שמר את הדבר כלומר אביה בן ירבעם דכתיב ביה דבר טוב זהו תורף דבריו ושם האריך. ודרך דרש אפשר לומר כמ"ש הרמב"ם ז"ל בפירוש המשנה סוף מכות דמי שעושה מצוה אחת כתקנה זוכה בה לחיי העה"ב. ובמ"א כתבנו בעניותנו בזה באורך. וז"ש יען נמצא בו דבר טוב מצוה אחת שלימה כתקנה שבעבורה זוכה לעה"ב. ואמר נמצא בו כי הוא דרך מציאה כי כל הבית באופן אחר וזה מציאה:

What is the model of the reed?

9. Radak 14:15

כאשר ינוד הקנה במים. אמרו רז"ל אפילו בשעת קלקלה המשיל לקנה במים אמר שהוא נד ואינו נעקר ממקומו:

10. Abarbanel 14:15

הנה יהיה ענשם שינודו כקנה במים, שבמעט מהסבה יתנועע מצד אל צד, ובסוף יתשם ה' מעל אדמתם. והנה יהיה העונש הזה, מדה כנגד מדה, הם עזבו בית השם הקיים והאמיץ בבנינו וילכו אחרי ההבלים ההם, לכן גם הם ילכו וינודו כאשר ינוד הקנה במים, הם עזבו ירושלים ובית המקדש, גם השם יתברך יתשם מעל אדמתם וישליכם אל ארץ אחרת.

The Return and the Death of the Boy (14:17-20)

יז וַתָּקָם אִשְׁתׁ יִרְבְּעָם, וַתֵּלֶךְ וַתָּבֹא תִרְצָה; הִיא
בָּאָה בְּסֶף-הַבַּיִת, וְהִנֵּעַ מֵת.

17 And Jeroboam's wife arose, and departed, and came to Tirzah; and as she came to the threshold of the house, the child died.

<p>יח וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ וַיִּסְפְּדוּ-לוֹ, כָּל-יִשְׂרָאֵל: כְּדָבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר, בְּיַד-עַבְדּוֹ אַחִיָּהוּ הַנָּבִיא.</p>	<p>18 And all Israel buried him, and made lamentation for him; according to the word of the LORD, which He spoke by the hand of His servant Ahijah the prophet.</p>
<p>יט וְיֵתֶר דְּבָרֵי יִרְבְּעָם, אֲשֶׁר נִלְחַם וְאֲשֶׁר מָלַךְ: הֵנָּם בְּתוּבִים, עַל-סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים-- לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל.</p>	<p>19 And the rest of the acts of Jeroboam, how he warred, and how he reigned, behold, they are written in the book of the chronicles of the kings of Israel.</p>
<p>כ וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ יִרְבְּעָם, עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה; וַיִּשְׁכַּב, עִם-אֲבֹתָיו, וַיִּמְלֹךְ נָדָב בְּנוֹ, תַּחֲתָיו. {פ}</p>	<p>20 And the days which Jeroboam reigned were two and twenty years; and he slept with his fathers, and Nadab his son reigned in his stead. {P}</p>

Why is this omitted from Divrei Hayamim?

11. Abarbanel 14:17

והנה לא זכר עזרא הדברים האלה מספורי ירבעם שנכתבו פה בדברי הימים, לפי ששם לא היה הכוונה לכתוב ולספור דברי מלכי ישראל כי אם ספורי מלכי יהודה, ולכן האריך שם בספורי רחבעם ולא זכר מחטאת ירבעם ונבואותיו דבר:

Why did Yerovam not take the sign to heart?

12. Mikdash Melech, page 124-125

ירבעם לא התעורר לתשובה בעקבות המופתים שנעשו לו, ומשום כך פגעה בו מידת הדין ואביה בנו חלה למות. אביה הוא הטוב שבבית ירבעם⁴³, ודווקא בו פגעה הגזירה תחילה. מתברר שההנהגה האלוקית אינה פועלת לפי ההגיון האנושי, ולא הישר בעינינו הוא הנכון גם לשמים. מחלתו של אביה נועדה לעורר לתשובה, אבל היא תזעזע רק את מי שלבו פתוח לכך. האוטם את לבו ומוחו יראה בה הוכחה

דווקא לשלטון המקרה והרשע בעולם. הוא לא ימצא בה עונש לירבעם וזכות לאביה, אלא דוגמה להעדר השליטה האלוקית. נמצא שעקרון הבחירה החופשית נשאר במקומו, המופת מועיל בדרך כלל רק למאמינים, ואילו הכופרים עלולים להתחזק על-ידי בכפירתם. רק נבואת אחיה חשפה בהמשך הדברים את פשר המציאות העמומה, ביררה את סתומותיה והפכה אותה למסר אלוקי גלוי ומופתי.